U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **B. Ch. L.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 3. 2010, č. j. 28 Az 24/2009 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 10. 2009, č. j. OAM-570/VL-18-K01-2009, byla žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Podle žalovaného žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod azylově relevantní důvody. Příčinou odchodu ze země původu žalobkyně byly obavy ze soukromé osoby, a to pachatele vraždy přítelkyně žalobkyně a manžela této přítelkyně, které byla žalobkyně očitým svědkem. Přitom tyto obavy v zemi původu nijak neřešila a spáchání vraždy a totožnost jejího pachatele orgánům v zemi původu neoznámila. Z tohoto důvodu žalobkyni ani nemohla být poskytnuta ochrana. Nebyla prokázána souvislost mezi spácháním vraždy, následnými obavami žalobkyně a azylově relevantními důvody. Podle žalobkyně byl zájem vraha dán výhradě jeho snahou zbavit se svědků a nebýt spojován s vraždou. Žalovaný se v rozhodnutí zabýval i zmínkou žalobkyně o její politické aktivitě. K ní uvedl, že při poskytování pomoci při volbách starosty žalobkyně netvrdila, že by byla pronásledována pro uplatňování politických práv a zastávání politických názorů či že by měla jakékoliv potíže. Poté, co žalobkyně přesídlila do Manily, neměla tam žádné problémy. Rovněž bez problémů odcestovala do České republiky. Zemi původu opustila z důvodu pracovního uplatnění v zahraničí. Žalovaný se rovněž vypořádal s možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, k jejímuž udělení neshledal důvody.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 24. 3. 2010, č. j. 28 Az 24/2009 - 34, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle soudu žalobkyně tvrdila, že byla svědkem vraždy v souvislosti s její politickou angažovaností, přičemž její tvrzení bylo žalovaným nesprávně vyhodnoceno. Tyto námitky shledal soud důvodnými. Podle názoru soudu žalovaný vedl pohovor nedostatečně, neboť žalobkyně jasně uvedla, že působila jako dobrovolnice při místních volbách a jako důvod odchodu ze země původu uvedla vraždu s tím spojenou. Pokud žadatel o udělení mezinárodních ochrany ve správním řízení uvede informaci, která by mohla naplňovat některý z azylově relevantních důvodů, je povinností žalovaného cílenými a podrobnými otázkami ověřit věrohodnost takových tvrzení. Otázky kladené žalobkyni byly zaměřeny především na opuštění Manily, získání pracovního povolení a důvod podání žádosti o azyl poté, kdy přestala být práce schopna. Podle soudu přitom při ústním jednání před soudem ze dne 16. 3. 2010 vyšlo najevo, že žalobkyně dobrovolnou politickou angažovanost začala již v roce 2005 a v Manile nežila v klidu. Za daných okolností soud žalovanému vytknul, že se více nezaměřil na tvrzení žalobkyně týkající se její politické angažovanosti a s tím související vraždy. Žalobkyně vyjádřila obavy z reakcí soukromých osob, které podle jejího tvrzení měly původ v její politické angažovanosti. Závěry žalovaného, které byly prezentovány v jeho rozhodnutí, mohly být podle soudu učiněny teprve po daleko podrobnějším pohovoru, který by postavil na jisto politickou angažovanost žalobkyně a její délku. Podle názoru soudu dosavadní průběh řízení před žalovaným neskýtal možnost jednoznačného postupu podle § 16 zákona o azylu. S ohledem na fakta neměl žalovaný podle závěru soudu dostatek věrohodných a jasných informací pro zamítnutí žádosti žalobkyně jako nedůvodné. Proto soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. Podle něj krajský soud postupoval v rozporu s § 75 odst. 1 a § 77 odst. 2 s. ř. s., když nevycházel z právního a skutkového stavu, který byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Žádost žalobkyně byla zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť žalobkyně neuvedla žádné azylově relevantní důvody. Stěžovatel uvedl, že vycházel ze zásady, podle níž břemeno tvrzení a důkazní břemeno musí unést žadatel. Rozsah dokazování je pak dán obsahem podané žádosti, což stěžovatel doložil odkazy na judikáty Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 5 Azs 116/2005, sp. zn. 2 Azs 51/2003 a sp. zn. 2 Azs 60/2003. Důvodem pro zrušení rozhodnutí stěžovatele byly skutečnosti, které žalobkyně uvedla až při jednání před soudem, ačkoliv tak mohla učinit dříve a nic jí v tom nebránilo. Jedná se proto o novoty, ke kterým soud neměl přihlédnout. Přitom stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2006, č. j. 1 Azs 206/2005 - 59, podle kterého soud nemůže přihlížet k novým tvrzením a skutečnostem. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 3. 2010, č. j. 28 Az 24/2009 - 34, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů

stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Stěžovatel napadl postup soudu, který zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, aby vedl náležitě pohovor a objasnil míru politické

angažovanosti žalobkyně, a to i v kontextu její možné návaznosti na vraždu, jíž byla svědkem. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89, www.nssoud.cz, *„pohovor s žadatelem o udělení azylu nemůže být veden pouze v obecné rovině, aniž jsou od žadatele požadovány konkrétnější informace. Vyskytne-li se při pohovoru určitá okolnost, která nasvědčuje tomu, že žadatel mohl být pronásledován pro uplatňování politického práva a svobody nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ... je povinností správního orgánu vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby udělení azylu. Toto platí tím spíše, pokud správní orgán nemá k dispozici jiné podklady pro své rozhodnutí.*“. Takto však stěžovatel nepostupoval a pohovor vedl s žalobkyní nedostatečně. Žalobkyně v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla svou jistou politickou angažovanost, kterou ovšem stěžovatel ponechal zcela bez povšimnutí a dále se jí již nezabýval. Nebylo tak postaveno na jisto, zda tvrzená politická aktivita a angažovanost v souvislosti s Liberal Party na Filipínách kupř. nemá spojitost s vraždou, jímž svědkem byla žalobkyně, když tuto spojitost lze z obsahu spisu a tvrzení žalobkyně vyčíst. Ačkoliv se žalobkyně vyjádřila značně minimalisticky, tak v tomto směru svou povinnost tvrzení splnila. Za této situace měl stěžovatel cílenými otázkami vytěžit maximum informací, což neučinil a na tento požadavek rezignoval. Stěžovatelův odkaz na jím uváděné judikáty pak není podle Nejvyššího správního soudu případný, neboť ty řešily skutkově i právně jiné situace, než byla tato. Klíčovou byla skutečnost, že stěžovatel nezjistil řádně skutkový stav věci, což bylo dáno pochybením při vedení pohovoru a skladbou položených otázek. Důvodem ke zrušení rozhodnutí stěžovatele proto nebyly žalobkyní tvrzené skutečnosti, které uvedla až při ústním jednání. Ty pouze doložily, že zjištění učiněná stěžovatelem nebyla dostatečná.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. srpna 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu